KURTER RAESZOWSKI

WUTYGODNIK SPOŁECZNO-EKONOMICZNY I LITERACKI.

PREEDPEATA no., Francisch Reseauwikii in Muryer Reseauwiki reasin wynosi dia midisentysh repente of air., privosanie 2 ni. kartania i 1 nir., misemprati 80 ct., dia annisposenyi resani 6 air. 30 ct., privosanie 2 nir. 30 ct., kvartanie 1 nir. 15 ct., mie niganie 60 ct.

WYCHODZI CO DRUGA NIEDZIELĘ.

BURO REDAKOYTI ADMINISTRACYTI majdeje się w Essenowi w księgarni J. A. Polara. — CHRA OGBOSERE 5 et. od mieja son objędedi Jodacy. wierzać grobyny druktem (polit). — Bektamy w rubryce "Nedeslane" po 10 et. od wierzać. — Egic down najwykanych wedatyna, me syrposa.

Riessow, 8. lipca.

Z prawdziwą przyjemnością przychodzi dziennikarzowi, śledzącemu tetno tycia bądźto całego kraju bądźto jakiegoś zakątka tegoż, skonstatować postęp w jakimkolwiekbądź kierunku.

Nie da się zaprzeczyć że w Rzeszowie od niejakiegoś czasu widocznie się mnożą owe pocieszające ślady postępu.

Ostatnie wybory do Rady państwa przekonały nas o takcie i politycznej dpirzałości solidarnie związanych wyborców naszych, inne zać objawy zamaczają dobitnie widozny postęp, ktorym kroczy społeczeństwo nasze pod względem socyalnym. Zdrowe i piękne myśli, te wiele obiecujące ziarna padają na urodzajną glębą i wachodzą ku niemałemu pożytkowi ogółu. Zawiązują się stowarzyszenia, mające na ciłu wyprowidzenie niskieżnie zolidacji, w jakież się pogrążeni i podu tym względem wiele nasu poduczenie zolidacji w niedawno zakożonej szkole, przemysłowej, izraelickiej szkolec wieczornej i t. p. Humanitar-

ność znowu znalazia należyty odgłos w zawiązanem stowarzyszeniu przyjaciół dzieci, a i towarzystwo św. Wincentego a Paulo należycie pokierowane, mogłoby także stać się rzeczywiście sbawienna instytucya dla licznego grona biednych naszego miasta. Zaznaczyć bowiem możemy z prawdziwem zadowoleniem, że niebrak ofiarności u współobywatelek i współobywatelek i współobywatelek i współobywatelek i współobywateli naszych tam, gdzie chodzi o cel szlachetny, o ulżenie niedoli i zagojenie belejących ran

Lecz ciesząc się tymi slady nie twierdzimy bynajmniej, że dotarliśmy już do mety. Owszem, wiele — bardzo wiele jeszcze pozostaje nam do zrobienia, s zatem nie powinajśmy zaprzestawać działalności; szlachetna inieyatywa zawsze jeszcze jest potrzebną zarówno jak i wytrwałość w dażenju do celu.

działamości; sziacnema inicyatywa zawsze jeszcze jest potrzebną zarówno
jak i wytrwałość w dążeniu do celu.
Potrzeby życia sa wielkie, i dość oglądnąć się poza debie, by zobsczyć
czenie na to tem jest zbawienniejszże nieraz rzeczywiście tylko inicyatywy
potrzeba, by stworzyć dzieło doniostę,
wielkiej wagi dla społeczeństwa — a czasem, co najważniejsza, nader łatwe do

wykonania. Tak potrzebną a przytem latwą do zrealizowania praktycznego byłaby myśl zorganizowania w mieście naszem towarzystwa pielegnowania chorych chrześcian i kształcenia fachow uzdolnionych dozorców i dozorczyń, w którejto kwestyi dorzucić cheemy kilka nasuwających się nam uwag.

Czytaliśmy statut założenego u nas niedawno za inicyatywa ks. Załęskiego Stowarzyszenia św. Wincentego a Paulo Według tego statutu pielegno wanie i doglądanie chorych biedaków jest obowiązkiem dam, przynależących do stowarzyszenia. Mimoto jednakże obowiązku tego, włożonego na niektóre panie nasze, nie zawsze pojmować można na seryo i zdaniem naszem ustęp ten statutu nawet w rachube branym być nie powinien, gdyż przeciwne zapatrywanie byłoby nieza wodnie bujaniem po obłokach, gdy tymczasem sprawe te ściśle ze stanowiska praktycznego winnismy traktować. Dla lepszego zrozumienia rzeczy musimy nieco dosadniej wniknać w sprawe piele-gnowania chorych w ogóle.

Jeślikto zachoruje, niedość jeszcze że wzywamy lekarza ji że dalej tenże

of at TASAMERZAT be for

of the victor of

oday wprofesora: Tomasza: Tokaraklefovodayw

wania domowego, zajeżo tu wychowanie publyczne. I nie może, być imeczej. Gdyby powed o cestwa w wariest condition o spraed bowed niek w wariest condition o spraed pnowida sye darcjantu "micze jej mecegnowia sye darcjantu "micze jej mece-

Masuwa, się teras pyganie; jeżeli tak Masuwa, się teras pyganie; jeżeli tak maja jeżeli, pim jędoż wycho podpie postycentych, piastków owadoter wycho postycentych, piastków owadoter wycho postycentych, piastków owadoter pwetać jako piaka, pipoliwesty, piaka, pipoliwesty, piaka, pipoliwesty, piaka, pipoliwesty, pipoliwesty, piaka, pipoliwesty, pipoliwe

azych wszak oprócz nich wychowują się jeszcze tysiące innych, rownych pożytel cznością Kukulka natomiast żywi się przeważnie gasienicami kosmatymi, a zatóm takimi, których inne ptaki owadożerdze zazwyczaj nie tykają, a żadonoa ich przywielkiej swej zarłoczności krocie. Gdybykukulek zabrakło, żachodziłaby obawa zbytniego rozmnożenia się gasienie tych włochatych; wyniszczytyby one żupetnie godanych wyniszczytyby one żupetnie godanych wymiszczytyby one żupetnie godanych interpretacje całdem z powierzych z powierzychni ziemi; – nastąpiłoby tedy zwedniecie rownowagi w gospodajatwie przyrody.

chni zienii; mastapiloby tedy zwichniecie rownowagi w gospodafatwie przyrody:

Ale teraz nasuwa się jeszcze drugie pyłanie. Dłaczego ta kulentar nie wycho wuje potomstwa swego samia, lecz oddaje je obeym na wychowanie? Csyl ona je dna z pośrod naszej klajowej praszni nie chciałaby się poczuwać do obowięsków, wyj w wających z milieci obniecialny przydowododoka któr jawisza lety w budowie anatomicznej paszego potrzekanie nost swe jejst w drużsych przyrododoka któr jawisza lety w budowie anatomicznej paszego potrzekanie nost swe jejst w drużsych przerwach kale się do miesienia io jejek potrzebuje okość tywa czasa. Gdylow sama chelika je wystatywać miasta

łyby pierwsze ulec już zepsuciu, zanimby zniosła ostatnie, dlatego też droga przez nią obrana jest jedyną, mogącą zabezpieczyć przyszłość jej potomstwa, don wodo

W zupełnie odmienny sposób odbywa się wychowywanie młodego pokolenia u tych zwierząt, które dla wspólnych celów łączą się w gromady czyli państwa zjak if. p. pszczoly trzmiele osy szerszenie. mrowki, termity i top. Związki takie państwowe posiadają wspolne, a zatem wyższe swe cele, którym jednostki podporządkować się muszą. Najwysszym celem jest oczywiście utrzymanie bytu i organizacy panstwa, to tet i wychowanie młodego pokolenia musi być tak pokierowane, by u przysiłych obywateli czylii członków państwa wyrobiło się poczucie przynaletności do wspólnej ojezyzny, mitość , tejte polaciona nawet k onamością na rzecz jej. dalej cheć w rausej poezucie obowiażku do pracy okoto wspólacgo dobia w miare tego, do jakiego stano katdy z nich należy: Wopadstwath, o którycho mowa; spotykamy 3, a weględnie 4 odrębne stany!-Piidstwo pascsole skinda , się z jedne króloby csyli santh; ze kilkuset orumiós, czyli somowe i paru tysięcy robomo, w pańzapisuje dłuższe lub krótem receptę, że w końcu pacyantowi oprocz goczkich pigulek podajemy limouade lub dobre rosołki. Chory wymaga więcej wyma-ga odpowiedniego dozoru jak niemniej odpowiedniego pomocy frycznej. Której nie zawsze dostarczyć zdoła rodzina, nawet zamożna. W takich razach staje sie koniecznością szukanie pomocy drugich.. obcych, a tu za drogie pieniądze nawet nie masz w całym Rzeszowie ani uzdolnionego, ani chetnego do wykonania samarytańskiego dzieła.

Stowarzyszenie Dam miłosiernych św. Wincentego à Paulo posiada wprawdzie chetnych do dozorowania, ale nie zawsze do pielegnowania chorych zupełnie uzdolnionych członków, a gdyby nawct panie nasze jak najdokładniej obeznanemi były z fachowemi zasadami dozorowania chorych, toby przecież nie wystarczyła gorliwość ich na zaspokojenie wszystkich wymogów w tej mierze, a to dlatego nie, że obcej pomocy nie tylko potrzebują biedne kobiety, lecz często i zamożniejsze osoby obojga płci.

Brakowi temu jedynie mogłoby zapobiedz towarzystwo pielęgnowania chorych i kształcenia fachowo uzdolnionych dozorczyń i dozorców, którzyby z miłości ku bliźnim, lub za odpowiedniem wynagrodzeniem dozorowali i pielęgnowali chorych. By zrozumieć do czego dążymy, naprzód nad tem się zastanowić musimy, jakim powinien być stósunek dozorujących do lekarza i chorego.

Brak ogólnych medycznych wiadomości ze strony pacyentów, wyradza w nich albo nieograniczoną, ślepą ufność do lekarza, albo też obawę krańcową, niewiarę bezzasadną. Jeśli zapisane przez wezwanego doktora lekarstwo nie odniosło w krótkim czasie pożądanego skutku, ogół chorych zwykł zasięgać rady

drupiego, trzeciego, wreszie kilku z ko-lei, bez względu na to, że przebieg cho-roby traci tym sposobem competentnego obserwatora a nowo we wany lekarz nie widząc początkow chorony, zmuszo-ny jest zupolnie samojstnie sawiać mnjej lub więcej trafną dyagnozę. Manipulacya taka liczne powoduje błędy, dyskredytując w oczach mniej inteligentnego ogółu nie tylko lekarzy, ale nawet nauke medycyny. Doktór i pacyent wzajem są dziś moralnie odosobnieni, pierwszy musi najczęściej przywdziewać maskę nieomylności, bo ta mu najdzielniej drogę do praktyki toruje, drugi albo wierzy ślepo, albo zapoznaje rzeczywista wiedzę.

Otóż dozorcy i dozorczynie chorych, fachowo uzdolnieni, winni być pośrednikami pomiędzy lekarzem a chorym, a zastępując brak najpopularniejszych medycznych wiadomości ze strony pacyenta i jego otoczenia, powinniby jednocześnie tyle posiadać fachowego wykształcenia, by potrafili bez nużących komentarzy dokładnie wykonywać przepisy doktora, oraz, aby mogli być sprawozdawcami tak z przebiegu jak i działań zastósowanych środków,

O stósunku dozorców i dozorczyń do rodziny i otoczenia chorego nawet już nie wspominamy, bo dodatnie skutki bezpłatnego lub płatnego wyręczania osób, moralnie przygnębionych i fizycznie wyczerpanych, do ocenienia łatwe.

Należący do powyż wspomnianego towarzystwa członkowie, mogliby, jak już wspomniano, dzielić się na niepłatnych i platnych, czyli na wyręczających rodzinę chorego dorywczo z miłości bliźniego i na takich, którzyby stale pielegnować mieli chorego za opłatą.

Instytucya podobna stalaby się niezawodnie prawdziwem dobrodziejstwem nietwie dla phoriet als india disconsiste de la constant a wre zon i dla karza ordynnjącego, któreby wówcze mógł nieć przekonanie, ze zarządzenie w sposób retyonalny wykony rane leda.

Brak takiego towarzystwa u nadokliwie czuć się daje między chrzescia:

nami, szczególnie w czasie epidemii, jakto niejednokrotnie można było się prze-konac Powtarzamy z naciętowie miękonać Powtarzkmy z naciktow se mię-dzy chrześcianami, gdyż pomiędzy zra-elitami tutejszymi istnieje już oddawna stowarzyszenie ku pielegnowaniu chorych, które prawdziwie błogą rozwija działatność, a na razie wspomnimy tylko tyle, że ono w czasie ostatniej epidemii cholerycznej oddawało znakomite usługi nietylko swym współwyznawcom ale i nam. Członkowie, tegoż towarzystwa bo-wiem nieśli pomoc do każdego prawie-domu, dotkniętego nieszcześciem i nieje-den chory ich ratunkowi zawdzięczał życie. Pod tym względem stowarzysze-nie izraelickie może nam być pięknym

przykładem Poddajemy zatem myśl zorganizowania omawianego powyż towarzystwa wszystkim, którym dobro ogóła leży na sercu wprowadzenie jego w życie był łoby nader łatwem, bo wieleż to u nas kobiet i meżczyzn ofiarnych którzyby z poświęceniem oddali się wykonywaniu prawdziwie samarytańskiego dzieła, a iluż u nas biedaków, którzy zapewniliby sobie byt materyalny, poświęcając się zawodowi fachowego dozorowania.

W sprawie budowy szpitala odbieramy list następujący od p. dr. Sawickiego. Leon, & Lipca. b.

mentalenni mizvike

Audiatur et altera pare i lanoa. Otrzymałem z poczty pod opaska numer 13 Przeglądu Rzeszowskiego z podkreślo-

stwach osich, szerszeniowych, mrówczych i t. p. jest więcej matek; w państwie termitów nakoniec, zamieszkujących gorące okolice Afryki, znajdujemy oprócz tych 3 stanów jeszcze stan czwarty: żołnierzy. Królowa (czy to u pszczół czy u termitów) niewłaściwie tak nazwaną została; nie rzadzi ona bowiem, ani nie panuje, a całem jej przeznaczeniem jest: składać jaja czyli starać się o pomnożenie liczby obywateli państwa. Z życiem jej wiąże się ściśle byt społeczeństwa calego, które wraz z jej śmiercią się rozpada, a rój cały idzie natenezah w rozsypkę. Stąd też pochodzi to wielkie poszanowanie, jakiego doznaje królowa, czyli raczej matka albo samica, ze strony wszystkich członków państwa swojego, ktorzy donoszą jej potywienia obfitego, starają się o wszelkie dla niej wygody, bronią jej od napaści obcej z narażeniem własnego nawet tycia. Biorąc rzecz se stanowiska ogolno-passtwowego, musi taka matka pierwszą w społeczeństwie odgrywać role. To tet Napoleon I, mówiąc o kobietach, syrazil nie , że pomiedzy nimi ta na największy sasługuje szacynek, która największą liczbą dzieci poszczycić się może. Drugim stanem, również ważnym,

również niezbędnym w społeczeństwie zorganizowanem, jest stan pracowników. W wymienionych państwach owadzich przedstawiają ten stan tak zwane robotnice, t. j. niezupełnie wykształcone samiczki. Zajmuja się one częścią sztuką budownictwa, czego dowodem sa u pszczół owe misterne plastry uklecone z wosku, a złożone z komórek tak ściśle geometrycznie regularnych że dziwić się należy, jak bez pomocy cyrkla i linii coś podobnego wykonać można; to znowu zajmują się one gospodarstwem, znosząc do domu (czy to do ula czy do mrowiska) zapasy żywności, z czego jedna część przeznaczona jako danina dla królowy, druga część dla dorastających dzieci, a trzecia na zime; to znowu trudnia sie one pielegnowaniem i wychowywaniem młodego pokolenia. A i obrona państwa od napaści nieprzyjaciół należy do robotnic; u termitów jednakowoż obowiązek ten poruczony jest osobnemu stanowi, rycerskiemu, tak zwanym ścinierzon. O fratniach nakoniec niewiele się da powiedzieć. Są to istne darmogiady; watesają się one przez cały dzień Boży, latając z kwiatka na kwiatek a nie sie nibisc; a gdy głoda królowa wyleci z gniazda na rójkę, oblega ją natychmiast rój adoratorów a katdy radby dostapić. jej względów.

Otoż w państwach tych owadzich nie wychowują swych dzieci rodzice sami, lecz wychowuje je państwo; miejsce wychowania domowego zajęło tu wychowanie publiczne. I nie może być inaczej. Gdyby bowiem matka n. p. pszczoła sama pielegnowała swe dzieci, to milość jej macierzyńska nakazywałaby jej zarówno traktować każde swe dziecię; każde więcotrzy. mywałoby najlepsze przysmaczki, a zatem miód czysty i w obfitości, aby - bron Boże! - nigdy na głód się nie poskarzyto. Lecz w ten sposób wychowałaby same tylko matki czyli królewny. A coż by się stalo z pracą około ula? ktoby plastry wyrabiał? ktoby miod znosił? ktoby ula bronil? Diatego wiec, celem zapobiezenia tej ewentualności, któraby doprowadate musiała do rozbicia społeczeństwa, ujeko państwo, jako takie, ster wychowania w panstwo, lake takie, ster sychowania swoje ręce. Widzimy więc, że robotnice, leddym więcze że robotnice, wierzone, w rozmaity sposób z czerwiem, czyli ż młodymi patczotamii się obchodze A mianowicie znajdajemy to jak so, thice w kastatele komotek, przeznaczonych,

Któż z nas nie wie jakie straszne ciężary ponosi Galicya jako prowincya Austryf. Ciężary te są tak wielkie, że na własne potrzeby, na autonomiczny zarząd, władmiomilionowa prawie ludność z niezmiernym wysiłkiem składa zaledwo 3½ miliony złr. Jest to wszystko, co kraj nasz, pozbawiony przemysłu i handlu, a zrujnowany nieszczęśliwą przeszłością może dać rocznie na oświatę, na drogi, na podniesienie przemysłu i handlu, narrazcie na humanitarne instytucye. Więcej ściągnąć z niego, bez zupełnego zniszczenia podatkujących — niepodobna. Otóż czwartą część tego kapitału pechłaniają szpitale.

Wszakże wie o tem każdy obywatel interesujący się sprawami krajowemi, i dlatego wszystkie nasze instytucye finansowe nie na zysk obrachowane, i wszyscy majętniejsi obywatele, nie mający innych obowiązków, spieszą z pomocą krajowi, ten dając na zakłady naukowe, ów na szpitale, lub na muzea i biblioteki. Tym sposobem lwowska Kasa oszczędności, odłożyła już. 150, tysjecy z nadwyżki dochodów, przeznaczając kwotę tę na taką instytucyc, na którą nie stuć kraj. W tym też celu, jak mówił mi p. burmistrz Kalinowski przed parą laty, Kasa oszczędności w Rzeszowie postanowiła przyjść krajowi w pomoc, udzielając z nadwyżki

dochodów corocznie pewną kwote na zbudowanie porządanego szpitala w Rzeszowie. Zwraczmy uwagę, że taka instytucya jak szpital nie tylko jest dobrodziejsteem dla miasta, ale przynosi mu znaczne materyalne korzyści; bo zakład w Rzeszowie wydaje rocznie na utrzymanie chorych około trzyaustu tysięcy zir., które zostają w mieście, a to nie jest bagatelka, tem więcej że miasto z powodu szpitala nie ma żadnych wydatków, a za to, że dozoruje aby fundusz udzielony, ten wdowi grosz biednego kraju. użyty był według przezpaczenia swego, może chorych swych leczyć bezpłatnie w dobrze urządzonym zakładzie leczniczym, jakiegoby nie mogła mieć gmina, będąc pozostawiona własnym tylko siłom swoim.

Pamiętam dobrze, że niezmiernie ucieszony radośną nowiną, którą mi sakomunikował p. burmistrz o decyzyi rzeszowskiej Kasy oszczędności, radziłem aby gmina zaciąguela potrzebną pożyczkę i natychmiast przystapiła do budowy szpitala, spłacając raty corocznie otrzymanymi podarunkami Kasy oszczędności. Pan burmistrz uznał słuszność rady mojej, ale wtedy jeszcze i mowy nie było o czynszu z. domu i korzyściach, które miasto będzie mogło wyciągnąć ze szpitala!... Dziś stoimy na innem stanowisku. Lecz czy jest ono słusznem?

Wszakże budowa szpitala nie nie będzie kosztować miasto, a Wydział krajowy za zajęcie się tylko budową domu, który Kasa oszczędności rzeszowska chce darować krajowi, ofiaruje miastu na wieczne czasy w formie czynszu po 1000 złr. rocznie, które miasto może użyć na petrzeby swoje lub na jaką instytucyę humanitarną miejską.

Oto jest rzeczywisty stan rzeczy; gniewać się więc na Wydział krajowy, oburzać się na jego orzeczenie, wsywać ojców miasta aby "chronili biedne i wycieńczone miasto, od nałożenia gminnego dodatku do po-

datków" niema potrzeby, bo o tem mowy nie było, nikt tego nie żądał i nie nakazywał. Szumnymi frazesemi nie zakrywajmy prawdy, że tu chodzi tylko o większy zarobek, bo to oszukać może tylko takich ludzi, którzy nie są obeznani z rzeczą.

Słyszałem pogróżkę, że gdyby Wydział krajowy nie zgodził się na propozycyc miasta, to Kasa oszczędności cofnie przyrzeczenie awoje i nic więcej nie da na szpital. Ja w to nie wierzę, bo nie mogę przypuścić nawet aby reprezentanci tak zacnej instytucyi chcieli grozić i komu? — krajowi, matce awojej, za to, że ona jest zbyt uboga i nie może jednemu dziecku zwemu dać więcej jak drugim dlatego tylko, że to ostatnie jest więcej wymagającem?...

Dr Jan Stella Sawicki Inspektor szpitalów w Galicyi.

Ogłaszając powyższą korespondencyę w dosłownem jej brzmieniu, pozwalamy sobie zauważyć, że wcale nas nie dziwi iż p. dr Sawicki, inspektor szpitalów w Galicyż-uchylić się stara zarzuty, wystósowane przeciw postępowaniu Wydziału krajowego w sprawie budowy szpitala rzeszowskiego.

Mniejsza o to, czy sądziliśmy o rzeczy z zaściankowego punktu widzenia lub nie. Faktem jest notorycznym, że nie marzyliśmy szybując po błękicie niebios, lecz że trzymaliśmy się rzeczywistości, twierdząc iż Kasa oszczędności zasilała swymi darami miasto, a przenigdy nie poczuwała sie do obowiązku robić prezenta krajowi, gdyż bliższa koszula jak surdut, gdyż zazwyczaj matka dzieciom, a nie dzieci matce upominki w darze przynoszą. Nie jest na razie naszą rzeczą sprawdzać co Kasa oszczędności przed "para laty" postanowiła, obecnie jednak obsteje ona stanowczo przy uchwale: tylko miastu - zawsze jeszcze biedniejszemu od kraju, przyjść w pomoc przy budowie szpi-

na kolebki dla dzieci pszczolich. Niektóre bowiem są beczułkowate a zarazem obszerniejsze: są to kolebki królewskie; pszczółki, które się w nich wychowują, otrzymują od pierwszego już dzieciństwa swojego pokarm obfity i z czystego prawie składający się miodu, wskutek czego wykształcają się zupełnie i stają matkami. Reszta zaś pszczółek, rozmieszczonych po zwyklych komorkach sześciobocznych, nie otrzymuje miodu, lecz tak zwany "chleb pszczelny", t. j. pyłek kwiatowy, okraszony tylko miodem, i to wilości bardzo skromnej. Skutek takiego niedostatecznego żywienia będzie ten, że nie będą mogły rozwinąć się zupełnie, że zatem nie zostana matkami, lecz samiczkami niedokształconymi, niezdolnymi do znośćenia jajek, czyli robotnicami. Ale zato każda taka robotnica, którą już od młodu przyzwyczajono do niewygod i do akromności w wymaganiach, zaraz po wylegnięciu się z podzwarki bieży wraz z innymi robotnicami do pracy. Nadto zaś uwatkno niejednokromie, że, jeści pszczośki przeznacione na matki waku-tek niejezyjatnych wpływo sewnętranych wyginely, astencess robotnice przeno-

szą czerw z komórek róboczych sześciobocznych do beczułkowatych królewskich, że od tej chwili żywić go poczynają miodem czystym, niejako pókarmem królewskim, i że w ten sposób z gasieniczek, przeznaczonych pierwotnie na robotnice wychowują się nakoniec matki zupełnie, wykształcone.

Czyż nie przypomina się nam tu mimowoli sposób wychowywania młodzieży, jaki panował w starożytności u Spartanów? — gdzie matkom również odbierano chłopców w wieku dziecięcym, byłich wychowywać w zakładach państwowych pod okiem nauczycieli państwowych. A i dzisiaj, w społeczeństwach naszych cywilizowanych, czyż się nie powtarza to samo z pewnymi zmianami oczywiście, koniecznymi se względu na zmienione stosunki? Zaraz już w szóstymi roku żyćia swojego musi być dziecko — w myśl obowiązującej ustawy państwowej — oddane do szkoły Judowej. A któż tem wychowaniem w szkole ludowej kieruje, k tóż je sadzoruje, jeżeli nie państwo, które u nas, w naszej monarchi, przed kilkunastu laty odjęło to prawo duchowieństwu, a o co od owego casau bezustany spór się toczy w pasłamencie wiedeńakim.

A czyż w szkołach średnich inaczej? Plan nauki i wychowania całego ułożony jest przez władzę państwową. Rodzice tylokrotnie utyskują na obarczanie ich dzieci źmudną nauką łaciny i greki, która w życiu ich późniejszem, praktycznem, nadzwyczaj mała przynosi korzyść w stósunku do lotonego na nia trudu i czasu. Tymczasem zaś władza państwowa obstaje przy tymże planie nauk. Języki bowiem wspólnie z matematyką kształcą młodzież pod względem formalnym, a cała armia urzędników państwowych, sędziów, nauczycieli i t. d. potrzebuje przeważnie wykaztałcenia formalnego; do zaopatrzenia ich zaś w niewielki stosunkowo zapas wiadomości zawodowych wystarczy aż nadto 4 lub 5 lat, spedzonych na uniwersytecie. Stad też pochodzi, że przy dzisiejszych egzaminach dojrzałości pyta się uczniów tylko z języków i z matematyki, gdyż nawet od egzaminu z historyi, nie mówiąc już o fizyce, uwolnieni są wszyscy lepsi ucaniowie.

ensbud, he ngodhúno dhibwa Angreolom<u>gabio ar Majore s</u>idh halejoe ga di Angricesoula a, huis Nidiceasistenguaj

esy r w. Krassabila, jak dluga bedregarji

tala a recess jut pana inspektora jest wie-

Po tem sprostowaniu mylnego zapstrywania się p. dra Sawickiego na intencye Kasy oszczędności, wynika samo przes się, że nie my "szumnymi frazesami" usitowali zakryć prawdę, owszem przedstawiając prawdziwy stan rzeczy, doszliśmy do zupełnie uzasadnionego wniosku, że miasto zaciągając pożyczkę na 5½ % a biorąc jako czynsz najmu tylko 2½ % 06 dojáchy musiało do uchwalenia nowych dodatków do podatków Rachuba to pojedyncza, która bynajmniej nikogo oszukać nie może. Redakcya.

Korespondencye "Kuryera Rzeszowskiego."

Leżajsk, 6 lipca.

(Zdarzenie prawdziwe).

. Wczoraj odprowadziliśmy na miejsce wiecznego spoczynnku zwłoki ś. p. Tomasza Wodzińskiego, c. k. emeryt. urzędnika podatkowego. Kondukt pogrzebowy prowadził zastepca, obecnie chorego proboszcza, ks. Józef Mytkowicz w asystencyi wikarego ks. Stanisława Ziemiańskiego. W pogrzebie uczestniczyło liczne grono familii zmarłego, tudzież wielu przyjaciół, znajomych i pobożnych, tylko nasz klasztor O.O. Bernardynów świecil nieobecnościa. Zdziwiło to nas tem bardziej, że zmarły zamieszkując w Leżajsku od lat przeszło 30tu w czynnej służbie, jako emeryt przeniósł się na mieszkanie na "podklasztor", a bywając prawie codziennie w klasztorze O. O. Bernardynów, pozostawał dawniej z Ojcami w szczerej zażyłości a nawet był im wielce użytecznym jako kasowy urzędnik w załatwianiu rachunkowości z publicznemi kasami.

Krótko przed śmiercią był mu przychylnym jeden tylko z dawniejszych znajomych Ojców, a tym ks. Benigny Leja, były gwardyan w Leśniowie, gorliwy sługa Boży w wykonywaniu obowiązków kościelnych, jakoteż znany szeroko przyjaciel ludzkości w każdym względzie. To też dowiedziawszy się o nagłej śmierci swego znajomego, najspieszniej podążył odwiedzić zwłoki jego, pomodlić się za duszę 73letniego starca, oświadczając familii, że w każdym razie będzie towarzyszył orszakowi pogrzebowemu, sktóry się odbyć miał w niedzielę 5. b. m. przed południem ska estavi Gdy Ojciec Leja po dokonanej czynności w kościele, zamierzał udać sie na pogrzeb, zakazał mu tego przełożony klasztoru W. O. Symforyan Gdowski, greżąc mu suspensya (?) a posłuszeństwo żakonne zniewoliło Ojca, it sakazowi był powolnym. Zapytujemy wiec czy Ojca Symforyana Gdowskiego obowiązujątinne mitosierne uczynki a nie te, które nam profanom katechism podaje i któzych księża nas z ambon nauczeją? Dodajemy przytem, że nietylko ten punkt 7my inaczej sobie O. S. Gdowski tlamaczy, lecz i inne starę się wykonywać właśnie w przeciwnym katechizmowi kierunku, a na poparnie dego znalaziyby się liczne fakta.

Zapytojėmy wraszie Najprzewielebniejszego O. Prowincyała tudzież Najprzewielebniejszy r. k. Konsystorz, jak długo będziemy smuszeni znosić klesgadzające się z nab uką Chrystusa Paus i ludzkością przykłady ?

OD WYDAWNICTWA.

Z dniem f. lipca rezpoczął się 3. kwartał, Upraszamy o rychłe odnowienie przedpłaty, która wynosł Kwartalnie:

dla zamiejscowych 1 złr. 15 ct.

Kronika miejscowa i zamiejscowa.

Rsessów, 11. lipca.

Marszałek krajowy p. dr. Zyblikiewicz, po obejrzeniu Trześniówki i Łegu, następnie budowy wałów nadwiślańskich w Zalesiu Gorzyckiem i Wrzawach, oraz przemysłowego zakładu Trojackiego w Pniowie, opuścił dnia 4 b. m. powiat tarnobrzeski, udając się do Rudnika, dla zwiedzenia tamtejszej szkoły koszyfarskiej, tudzież bagien niskich i rudnickich. W powiecie tarnobrzeskim ludność miejscowa radośnie witała p. marszałka dziękując mu za pomoc, dostarczoną po zeszdoroznej powodzi przez rząd i kraj Z powiatu niskiego wyjechał p. Marszałek do Jasionki, dla oglądniecia robót ochronnych na Wisłoku, skąd wrócił w sobotę przez Rzeszów do Lwowa.

* Wiadomości osobiste. Radca dworu pan Gustaw Knendich przybył we czwartek rannym pociągiem z Wiednia do Rzeszowa, skąd udał się do pp. Gołkowskich w Tyczynie. Tam zubawił p. Knendich do piątku, poczem przepędził w Rzeszowie kilka miych godzin w gronie licznych swych przyjaciół, a w soboto rano udał się do państwa Kostheimów w Zarzeczu, gdzie kilka tygodni zabawi. — Hr. Alfredostwo Potoccy wraczjąc z Wołynia, przybyli do Łańcuta, gdzie zamierzają spędzie letnie miesiące. — Hr. Ludwik Wodzicki wyjechał z rodziną do Spasa, majętności śwej w Samborskiem, gdzie przez kilka tygodni zabawi. — Rada szkolna krajowa zamianowała nauczyciela lymczasowego parczycielem szkoły etatowej w Nienadówce.

* Aktem łaski monarszej z mia 6. b. m., darowana została reszta kary 108 wiąźniom, z których 8 przypada na męski zakład karny w Wiśniczu, 2 we Lwowie i 9 w Stanisławowie, a 9 na żeński zakład karny we Lwowie

"Uezta pożegnalna na cześć opuszczającego Rzeszów adjunkta sądowego p. Homolacza, odnyła się wieczorem daia 7. b.m.
nokalu kusyna pojskiego. Udział w uczcie
wzieli koledzy, adwokaci i inni zastępcy prawniczego śwista. Bańkiel, ożywiony prawdziwa serdecznością w jaką przy kielichu żegnano lubianego mażędzie i wysoko cenionego dla swej uprzejmości i prawości pana
Homolacza, przeciagnał się do północy. W odjeddzijącym ponosi, nasz świat towarzyski
wielką śrate, która szczegolnie odczuje Towarzystwo kasynowej śracje w nim czynnego
członka wydsiała sudzież Kofta literatko
muzyczne, a mianowicią szkora chóralną, któroj uhodzie, niezwykle gorliwy współpracownik. Pan Homolacz wyjechał już du Włednia,
gdzie otrzynał pożedo przy sądzie najwyże m
Swięcenie niedzieli. Czytamy w Krze
zer Zego świeceniedniedzieli. Czytamy w Krze
zer Zego świeceniedniedzieli. Czytamy w Krze
zer Zego świeceniedniedzieli. Czytamy w Krze

** Ow tecenter niedzieli. Czytkiny w Wasses Zig i tozporządzenie ministerydne z dnie 77. maja, b.jr. 10. święcenju, niedzieli: spowodowało, pojedynom, kategorya handlowe i przemystowe, przedewzystkiem zaś kota ikadłowa w przejszych ministach i ministaczniek, dbi warzachia ma szkody, jakie ile zagratają skutkiem rzeczowego rozporządzenia, a zarazem do wniezienia prochy o zaradanie niedogodoociom. Petanti powolują się przedewszytkiem na różnica, lakie sachodza, w steunkach handlowych wiekszych miast, a miast i miasterzek prowincyonal nych; gdys w tych ostatujeh w dnie powace dnie obrót interesów jest madawyczaj mały, natomiast w dnie niedzielne, akutkiem napływu wiejskiej ludności, wzmaga, się i jest gdówną podatawą handlu i przemystu. Ze wżględu na to, ministerstwo handlu zwiadomio c. k. namiestnictwa i rządy krajowe, iż tego rodzaju podania nie mogą być poprostu odrzucane, lecz należy pościć odnosnym władzom, aby zbadały, o ile przepisy o święceniu niedzieli, mianowicie paragrafy 2B., 3, 11 i 12 mogłyby nagronić na przeniecy akosunkom zarobkowym klas handlowych. Bezultat tych dochodzeń wraz z odpowiednimi wnioskami ma być przedłożonym c. k. namiestnictwom najpóźniej do 20 b. m. Najpłówniejsza prośba petentów zasadzała się na tem, aby rozszerzyć przec niedzielną po za godziag 12 w południe i zezwolić na otwarcie ruchu interesów takża w godzinach popołudniowych.

Stacye meteorologiczne. Ministerstwo rolnictwa wystało do Galicyi dwoch delegatów fachowych, którzy mają udzielić instrukcyj w sprawie urządzić się mających lefunch stacyj metosologicznej

śnych stacyj meteorologicznych.

* Ukonstytuowanie Rady miejskiej.
Starostwo, załatwiając protest pp. A. Lukasakiewicza i towarzyszy, wniesiony przeciw ważności wyboru jednego z wybranych w 3. kole, orzekło, że tenże rzeczywiście nie posiadał prawa wybieralności, że zatem w myśł § 27. gm. ord. wyb. do składu nowej Rady wejść powinien p. Arway, jako mający po wybranych największą ilość, bo 209 głosów. Ponieważ wybory do nowej Rady stały się już prawomocnymi, poleca równocześnie starostwo Zwierzchności gminnei, by bezzwłocznie poczyniła dalsze kroki celem ukonstytnowania się Rady.

Propinacya. Wiadomo ze po upadłości E. Korna propinacya miejska nie została oddaną miastu, w posisdanie, lecz zawiadowca masy opłacając przypależne raty, takową na rzecz wierzycieli dalej prowadzi. Za mało zapownani jesteńmy z wardnami kontraktu, nie wiemy więc z jakich powodów miasto przez tak długi przeciąg czasu pozbawionem jest prawa właśności. Wiemy jednak tyle, że, przez zwłokę kasa miejska ponosi stratę już dlatego, że nowy propinator, p. Perlberg, wiecej ofiarujący, do bieżącej chwili nie mógł odebrać dzierzawy. Mito nam tedy podzielić się z czytelnikami nowiną, że meszcie propinacya; z do 10. m. wroci w posiadanie miasta, poczem p. Perlberg obejmują dzierzawy.

* Szpital, izraelicki, zatożony ze zebranych daktów, posiada na Nowem mieście przy ul. mostowej wiasny budynek, zapisaby nedłe szpitalne przez dobroczyna zasiatkie. zmurk przed kilkunastowa laty. Budynek tenzostał cjednak przed 2 llaty za zazwoleziem zwiarzchości zbory izr., obrocny na, kozzaty, a. szpital pomieszczono w niskim budyneczku, wystawionym w dodatku na dawnym oddatku na dawnym w dodatku na d

eny nejem. Pochwelamy krok ten i nie wesy najom. Pochwatany Rok ten i mie wajoma na chwile, żo Zwierzchność gminna już na względów ladzkości, oglądnio się że inną lokalnością i nio będzio stawiać opom sluctnomu żądania, gdyż nio sposób, by ma dal w takiej norzo mieścić nię szpital.

Koncentracya wejska w Rzeszowie na święzenia brygady nastąpi dopiero koło S. sierpnia Cwiezenia pułkowe nie odbędą się, jak się spodziewano, w drugiej połowie lipca, stab) więc zemnzyką 40. pułku nie przybędą 20. b. m., lecz depiero) w pierwszych dniech sierpnia. Cwiczenia trwac będą do 26. sierpnia, poczem nastąpią doroczne manewry dywizyjne w okolicy Przemyśla.

* Bandosy Gorale, którzy ostatnimi czasy calemi partyami czyli bandosami przejeżdzali lub przechodzili przez miasto nasze, dotarli już wgłąb Królestwa Polskiego, gdzie ich zamówiono dla sprzetu zboża. Jednocześnie piszą, że w tamtych okolicach zapotrzebowanie źniwiarzy i kosiarzy zwiększa się z każdym rekiem z powodu drożyzny miejscowego ro-

* Przeprowadzka lipcowa rozpoczela się już na dobre, a nie jeden już nabrał przenania, że przy zmianie lokalu wyszedł jak Diderot na pantoflach. Dla objasnienia podajemy, że słynny encyklopedysta francuski Diderot, pewnego razu dostał w prezencie no-wiuteńkie pantofie, a ponieważ nie chciał ich niszczyć na chropawej posadzce, kupił sobie dywan. Dywan zle jakoś odbijał od biórka, zamienil wiec ostatnie na nowe, a za biorkiem poszły krzesła i fotele, za tymi firanki i obicia, bo przecięż potrzeba było, żeby "kwadrowały" z nowymi meblami, słowem caluteńki dom się odnowił a to dla milej zgody z prezentem pantoflowym. Otoż te nowe pantoffe i ich skutki często powtarzają się przy zmianie mieszkań, a zatem przeprowadzka równa się sporemu podatkowi, który nieraz własnowolnie na się nakładamy. Nie dość jednak na tem, nieprzezorność wprowadza czasami w większe jeszcze błoto, jakte naj-dobitniej udowadnia następojący fakcik. W dwoch sąsiednich kemieniczch mieszkali dwaj dwoch sąstennich kamieniczen mieszkań dwiekonkurenci, którzy na siebie spoglądali zawistnem okiem. A, choac pozbyć się niemiłego sąsiada B., zgłośli się całkiem po cichu do właściciela domu, w którym ostatni mieszkie, i oliarując mu podwyżke czynszu za komorne, zawarł kontrakt na dłuższy czas. Dziwnie jednak się plecie na Bożym świecie! Przypodek zrządził, że i pana B. przyszta ta sama genialna mysl do główy, skutkiem czego znowu om rownież po cichu i przy pomocy podwyższonego czynszu wyrugował swego wspołzawodnika A. Tajemnice zachoawego wsposzawodnika A. Tajemnice kacilo-wywano matufalnie obustrotinie z jak najwięł kstą skruptilatnością. Todopiero w ubiegłym tygodniu rzecz się wyjaśnika mie koniecznie ku pociesze panow kunkurentow. gdyż wła-snowolnie kujuli sobie panoste proceszawa. showome kapin soore paniane praerom na to tylko, aby "nawajem" sie zamielnie z milej szteniem". Możemy w kineti zapowieć by "serdeczny" stosuńek "sąkiedzki między waj dami Al i B. w nieżem się nie zmienkiej

dami A. I B. w niezem się nie zmienie!

Wławalnież z grademi protyż się w
czwaltek po potudnu w miescie i okolicy
nastej Około o godziły nadciągneja nie
spodzianie czarna chimira; atutkiem czego
zapadowały prawdziwe egipstie deminocu,
napejniając przestrackem wszystkie. I raczywicie zie przestrackem wszystkie. I raczywicie zie przestrackiem wszystkie.

zymosow zie siny wicher, a wtłod
mien grzmesów żi życka nastąpiłe workamienie się obniny, pongestna w ziestw medywarą sita. W champaicini manystkie
nietywarą sita. niec nieco filosofia de la compania del la compania de la compania de la compania del la compania de la compania del la compania del

1857 właśnie w dniu jem którym miał sa-stapić zapowiedziany koniej świata. – W mie-

ście ograniczają się asbody na zniesczeniu płodów ogrodowych b wytłuczeniu kilkaset szyb po stronie wsobodniej, szczególnie w gmacku sądowym, gdzie też najsilniej grad erozył się, pozostawiając po cobie całe kupy sbitego lodu, które jeszcze wczoraj rano widzieć można było. Z okolicy najwięcej ucierpiała Stocina i waski pas Pobitny, Za lesia, Drabinianki, Zwięczycy i Wracławówki. W innych stronach okolicy bursa była o wiele łagodniejszą a zasnaczamy, że zwiąli krakowską gradu już prawie nie było: Szkody sa niezawodnie znaczne, lecz na razie obliczyć je trudno.

We wtorek oberwała się chmura w Bziance zalewając wszystkie łaki: W ogóle ubiegły trdzień nie obszedł się bez dnia, któryby nie odznaczył się burzą, kolejno prawie pa-sami niszczącą nadzieje roluików. — Wisłok nie wezbrał dotychczas.

* Usitowane otrucie. Pod tym napisem opowiadaliśmy w ostatnim Przeglądzie Rzeszowskim, 2e o polnocy z dnia 3. ns 4. b. m. uwięziono p. Wolfa Frohlicha za wrzekome uwięziono p. Wolfa Froblicha za wrzekome-przywłaszczenie sobie garnka z rosofemi-z kuchni Schifferów, w domiemanym celu wrzucenia doń trucizny. Nazajutrz jednak oddano Froblichą wolności, gdyż wszystkie dotyczące domysty przedstawity się w świetle nader zemglonem. Garnek nabrał bowiem wraz z rosołem postaci legendowej, a tem mniej już trafiły do przekomania baśnie o zamiarze zatrucia rosołu, którego jak nie było, tak nie ma do chwili bieżącej. Opinia publi-czna współwyznawców stanęta też niebawem po stronie niewinnego Fröhlichs, a jak styszymy, ma ostatni mieć zamier wniesienia skargi o oszczerstwo przeciw Schifferom. Gawiedź izraelicka tymczasem postąpiła sobje doraźnie ze swym sądem, gdyż już w niedziele dnia 5. b. m. urządziła przed oknami Schiffera haleśliwą kocią muzykę, domagając się zajadliwie "rosołu", a z drugim podobnym wybrykiem niesfornej gawiedzi spolkał się p S. w dniu 7. b. m. w chwili, kiedy wracając od zusjomego podążał ku domowi.

* Znowu powódż. Z kraju dochodzą niepokojące wieści o wylewach, o zrywaniu mostów, uszkodzeniu brzegów, i niszczeniu plonów na nadbrzeżnych gruntach. Soła wezbrała znacznie i grozi katastrofą, a pod Oświęcimem stan Wisły niepokojący. Wisła pod Krakoweni wezbrała także, na i we Warszawie spodziewają się przyboru wodyce Woda na Wieprzu pod Dęblinem podniosła się o 4 stopy. Service .

Z Myślenie donosza, że wody zerwały notowe starego mostu w Osieczanach i maty mostek w Izdebniku, skutkiem czego komunikacys została przerwana. Dunajec i San nader szybko wzbierają. Stare korylo Dunajea god Czchowem zostało zupełnie nalane a folwark

Piaski zatopiony.

Z dalszego ciagu doniesica dowiadujemy się że znaczna powódź nawiedziła także po-wiat wadowickii a to z powobo wylewu Wi-sły, Skawy i Wieprzowki. Komunikacya z Zakopanem przerwana, w powiatach: sądeckim i-krościeńskim/część bróg walana (1178)

Dotychezas plony w pola nie zostały naruszone. Członkowie zgromadzenia Towarzystwa rolniozego, bbradujący wikrakowieg zchwaldi wobec grożnego niebezpieczeństwa mastępu wesee: groundge intenespieczensowa: mastegu-jęcy wininsku. "Pożądanem jest nby się spiecznie-ut warzył komitet: powodziowy i oby; w skład-jego wasały te same losoby; które w roku: prze-sułym, zamiodnitej idzielulneści obiły w nini-dowody. Komitet, wies wichos oduć, się bezoliel do kych easthi expressijas jestaby awojamio da Ayak 9 babb) mprantajaja jejiaby wobsky jeb imigajanskioji w inkladi degorozanov goi kamitelmitawski di daniesim (w jezywoq ochi Walken njazgliode waranystwa i podlak degliczniegowe Tyżomyślosykbialo i jednia 1453/20148 liposi be wi Dla warpstniewi logo njazda przymały dyrakcyb ibalojowe pildania cony justy in polone se akezoniem karty uczostalciwa, przez zarząd główny Towarzy-stwa podegogicznego wydanej. Zniżenie lo przy pociągach posjilozanych nie ma zastoso-

* Z tajemnie świleckich. Wiademe każdemu, kto cekolwiek bliżej żaznajemionym jest z tajnikami naszych wsi okolicznych, że obywatele Świlczy trudnią się po większej czę-ści przemysłem zabijania koni, ciężarem wieku obarczonych tudzież obłupywaniem takowych ze skóry na cele garbarskie. Pochwalamy każdą prace przemysłową, a nie szczędzilibyśmy pochwały i zabiegom przemysłowym obywateli świeckich, gdyby przy wykonywa-niu swej pracy więcej nieco jak dotychczas dhać chcieli o zachowywanie ostrożności, hygrena nakazanej. Rzeczy jednak mają się inaczej, i śmiało twierdzimy, iż wspomniana miejscowość uchodzić może za wzór hodowli zakażnych bakteryj wszelakiego rodzaju. Slusznie tedy postapilo sobie tuteisze starestwo, że ze względów zdrowotnych zakazato w Świlczy bicie koni od 1. kwietnia do końca października bezwarunkowo i na zawsze, zaś w czasie od 1. listopada do końca marca na tak długo, dokąd mieszkańcy gminy Świlczy. trudniący się tym przemysłem, nie wyszukają sobie i nie urządzą na ten cel, w sposób nakazany, plac odpowiedniej wielkości po za wsią. Przekroczenie powyższego zakazu kawsią. Przekroczenie powyższego zakazu ka-ranem będzie grzywną do 100 złr. lub are-sztem do dni 14. Ponieważ do Świlczy sprowadzane bywają z całej okolicy konie stare lub dotknięte nieuleczalnem kalectwem, przeto zawiadamia star. że zagrożonej karze ulegaą jako współwinni także właściciele sprowadzanych do Świlczy i na ich żądanie tamże zabitych koni. Przy tej sposobności zwracamy uwagę władz na okoliczność, że ciekawy sposób praktykowania przemysłu garbarskiego sposob pracyaowania przemystu garbarbatego w Świlczy, daleko więcej sprzeciwia się wszelkim zasadom sanitarności, jak proceder przy zabijaniu koni. "Garbarnia" świlecka składa się zazwyczaj – z dołu na środku izby mieszkalnej, w którym tygodniami skóry w płynie niestychanie złowonnym się macerują t. j. gnija. Wśród tej atmosfery żyją, jedzą i oddychają ludzie tak, że nie dziwilibyśmy się zupełnie, gdybyśmy kiedy usłyszeli, że jedzą w Świlczy wybuchła dżuma orientalna. Co prawda to prawda, Hiszpania jest tylko kilkanaście "stajen" od nas oddaloną, ale cholera nie spi, a stan garbarń świleckich woła w niebogłosy o przeistoczenie ich w sposób, któryby odpowiudał zasadom zdrowolnym.

* Przyjaciel ludu. Mieszkańcy Radomyśla widząc potrzebę wybudowania obszerniej-szej szkoły, zajęli się z całym zapalem ta myślą. Uziedzie tamtejszy, pan Rachmil Kana-rek, zamieszkały w Skowierzynie, cheąc ogółowi przyjść z pomocą, ofiarował własna cegielnie: glino is 15 sagów drzewa do wypalenia. Nadto-na; dniu: 1- b.; m.; przybyć na popis młodzieży szkolnej, a widząc kilkoro dzieci nader, nedznie ubranych, na rzecz ubogiej młodzieży szkolnej, bez różnicy wy-

znania, przeznaczył 50 złr. Oby czyny to stały się przykładem dla wszystkich! Swładkowie z procesu Rittera, Franciszka Teleszowa i Chiel Neuman, sta-nąć mieli dnia 6. b. m. przed sądem krakewskim pod zarzutem, że na korzyść Rittera

wskim pod zarzulem, że na korzyść Rittera falsyme, steżyli zerzania. Teleszowa nie staniela do rozprawy i skazaną zestała pozsacznie na 9 miesięty więzickie. Rozprawę ma przeciw Neumanowi odrockomo, oblem zawezwania 3 świadkow odwodowych.

Wypadek na kolet Dnia 7. b. m. wykolej się pociąg kole transwerzalnej kole Skawiny. Kaka wagonów zostało zaskodzonych, a podroknych jednak nikt nie ucierpiał. Powodów wykolejskie wyło woniejskie powodów wykolejskie wyło wuniejskie transwerzanie.

d. R. s. ple<u>ron. A contri</u>t westfaileg do histories & Loda.

grind WIANEK HUMONYSTYNI ynsa ysrewri graedig harren toarig awddinkearon all senathat harrien goparonysbeben ewis Genteun no yn Harrien dangening ywa Bpij ty driecię srebne, ziote, utiesw * Z tajemnikowa vito equal Windows hetdenn, ketolen in elied at it in han hennym by maratoi Z samyoh kycia sok meshajal z seoj Gdy urośniesz, to cię wyślę hwy histawydo Do sekol, tebys mogt lides mel vinesan ice Zbadać wazystko, nawet ściśle no nozosuda ymple Sens stolowych nog. 199 cm vring ha

your runting Potem sprawie ci fraczek modny, bit al I, cylinder dam, Ylawing Zebyé mógł, iść azykownie, y głodny Do karyery bram. Young town the

I tak, niby medrzec zgięty Znalazi smacany chleb, ii proseden energ Zioto, perly i dyamenty,

Toć na cnote lep. Spij dziecino, niechaj Kato

W snach nie dręczy cię, Ziapiesz panne gdzie bogatą, A z nią dom i wsie.

I sakiewka tobie spuchnie, Świat cię będzie czcić, Bylebyś miał dobrą kuchnię, Dawal jeść i pić.

A skazy twej moralności. Zatrze orderu krzyż. Głupiec żyje dla ludzkości... Malcze, czemu nie spisz?

Ośmiero przykazań dla kobiet.

1. Kobieta powinna być jako gwiazda - tak jasna i tak czysta. Kobieta nie powinna być jako gwiazda — tak od ziemi oderwana.

2. Kobieta powinna być jako balon, - powinna tak meża na duchu podnosić. Kobieta nie powinna być jak balon — tak próżna.

3. Kobieta powinna być jak gazowa latarnia, ce oświeca swoje otoczenie. Kobieta nie powinna być jak gazowa latarnia, co się tak latwo zapala.

4. Kobieta powinna być jako choragiewka, po-winna wiedzieć z której strony wiatr wieje. Kobieta nie powinna być jak choragiewka, co się za lada wistrem obraca.

5. Kobieta powinna być jak szczotka, symbolem porządku. Kobieta nie powinna być jak szczotka, co drapie wszystko, czego się dotyka.

6. Kobieta powinna być jak pazczoła, co umie miód zbierać z każdego kwiatka. Kobieta nie powinna być jak pazczola, co ma żądło zatrute.

7. Kobieta powinna być jak ryba żydowska, tak amaczna. Kobieta nie powinna być jak ryba żydow-

aka — tak pieprzna.

8. Kobieta powinna być jak autor niniejszych aforyzmów; — powinna wszędzie znaleść coś do-brego. Kobieta nie powinna być jak autor niniejszych aforyzmów, co plecie niestworzone rzeczy.

Starelsered

W abegight filedio podstrysm, A sumbary a Grzebiąc w mych wspomnień popiele, W 1811 W FI wola: spriedaj! handelele salada garanta

Kup sobie sbolele me serce! - nup some spoisse me serce!
- Nu medparl co.uno warte?
-Oj, oj! sikt nie de i grosse
-Za takis smeaty redaste! Za takie zmaty podartele

Regrebet manydets plejddeg i Menides.

His jeest Frynne, mae'r mae'r chef yn Locas ei Inglack, cae'r cae'r cae'r Caff bone docult; a b c. History Caff bone docult; a Al could be seen the beautiful to be a

on many discount avversions of

my s men

11/22 Minniyan, Attönjunktavisnas (na prasidstavis-ninch kirlatomkieb i s lypoedbi vinicilwy) mykawki sis-na ympierkta: kientoni ichripiwej ymblitanolej. 1/28 base Inkulum do wylegioja, hie tilko dorezat. see eliskeesikeesike kan edgyopiewyte islosusakii pla zhit go lodu, ktoro (ess see woons) sowaab bisbegob aatoms disport is onwohup ytus ikeej

blyškawiczne nawet pociegi. i aprocie akateriorosi. Jedyny arwypróbowany arodekona dkantorowiczów, wyjeżdzających w podróż na drugą półkule z pieniądzmi pryncypala.

5. Woda zdumiewającej własności, która nie tyle jodradza włosy na łysinie, ile rozmaża... wino w butelkach. Poleca się uwadzo handlów, niewinnychi w mineritatio alawando delioto eV

vi 6. Luneta podreczna, przez którą, przy silnem natężeniu wzroku, dostrzedz się daje, grestą nie wyraźnie, kaztałt dochodów rocznych z hatellu i wdzieczność już wybranych postów.

7. Pigulki przedłużające życie tym obywatelom, którzy doczekać się chcą budowy gmachu Kasy oszczedności w Rzesmune.

raz wynaleść potrafi dojtzały jakiś owoc na naszych targach.

9. Parawan, którym Wydział krajowy zaslania prawdziwy powód odwleczania sprawy budowy szpitala.

10. I tam dalej, dla ukrywania prawdy, że się nie wie co dalej pisać.

Podeluchane.

A. Ksiema? cymbale.

B. Księ? mówisz na seryo? A. Calkiem na seryo.

B. Masz szczęście, bo ja takich żartów nie znosze. Ksie! 6000

A. Księ!

174 PM Ojciec: Synu - synu, znowu niezdaleś egzaminu... cóż teraz poczniesz?

Syn: A dyabli tam wiedzą.

Ojciec: Bo to... wiesz... bo to o los twój chodzi, L Syn : Eh, niech mile ojciec nie drażni... umialem wszystko, nie odpowiadalem tylko na zapytania profesora, bo nie mowie do tego niegodziwca.

- Czego tak zawodzi Walentowa? A cóżbym zawodzić nie miała — w tamtym tygodniu pochowalam mego, a juści teraz znowu utopił mi się prosiocek ukochany. Mój Boże...

- A cos ty tam chiopeze niesiesz w tej klatce?

- Worganista, prose pana. - Organista? a to dlaczego?

A bo duso zre, prose pana, a kiepsko spiwo.

A. Ksiema. Chodź na łody!

B. Księ. Nie mam pieniędzy. A. Głupiś, chodź segmną, ja już za ciebie sostane winien. Kaie!

Drial Economiczny.

Jarmarki w Zelyni. Wazelkie zabie gi miasta Zolyni w celu usyakania konceayi na 10 jarmarkow domeznych aprilely na ni gi miness znym na 10 jarmarków domicznych apolety na ni-czem. Odbywać nie bijdą odtąd w Zolyni tylko 4 jarmarki, rożeno, na które gmina ta da-wne posiada i przywije, na to w deinch po-niedzieli palmowej, ni św. Trójeg, w tydnień po Zielonych świętaku. O sierpula, t. j. w dzień św. Tamaga, kiniego roku. Domoniny d kem s nadbiesienien, że ia, k. właśni śo-wiakama ailhowania ignich jarmarków opocao tem s nedicionistical, to de la visable po-vistore edisprense impos jarmerków, opedes powyżej wymienienych beswaruskowa nie depatet i. 20 któdy, jatolyn jar niedowalow jarmarki do Zolyna powyżej, wonoście stąd wynikagó moggos skulla namenu odbie przy-piena będzia pastialą. Je w przy-piena niedo-

-! Zuina: Spraft thein jest juzon walum panatwie Austro-wegierskiem w pełnym to ku, a w Wegszech zabreno się już do pszed Mey któru tam wyda w b. r plom snake mity. Z krajów przedlitawskich zapowiada się dotychożna klekka sieprodzaju tylko w Osechach, natomiast Galicya zajmuje wedle sprawozdania ministor, rolnictwa, dosyranzas pierwsze miejsce, co do ilości i jakości urounite w. Than want should als

Krakowskie towarzystwo rolni-cze Na zgrodzeniu Tow wdniu 7. toczyła sie zwawa dyskusya nad sprawozdaniem rzeszowskiego Towarzystwa okregowego. przedłożonem zgromadzeniu przez pana Stania sława Jędrzejowicza w odpowiedziam kwestyonaryusz komitetu. Referat Towarzystwa rzeszowskiego obejmuje cztery następujące wnioski: 1) Zywsze niż dotychczas branie udziału w targach zbozowych we Lwowie. 2) Zakładanie po miasteczkach spółek spożywczych, dostarczających roluikom niezbędnych w gospodarstwie wiejskiem produktów. 3) Zwołunie do Krakowa zjazdu producentów chwielu. 4) Nakłonienie rządu do nabywania wprost u producentów potrzebnych dla wojska prowientów. Referat ten przyjęto * Żydowskie kolonie rolnicze. Pod-

czas legorocznego jarmarku w Ułaszkowcach. za zezwoleniem komisyi targowej odbyło się 7. b., m zgromadzenie 26 właścicieli i dzierżawców izraelickich, celem omówienia projektu urządzić się mających żydowskich kolonij rolniczych, do czego ma się przyczynić Alliance Israelite odpowiednią subwencyą. Gdy zgromadzeni podpisali już protokół. wszedł komisarz starostwa, i cofugi dane pozwolenie,

rozwiązując zgromadzenie.
* Szkoła lasowa W rządowej szkole lasowej w Bolechowie, połączonej z interna-tem, rozpocznie się d 1 października r. b. nowy kurs szkolny, który potrwe do końca sierpnia 1886. W szkole tej kaztacą się uczniowie na lasowych nadzorców. Utrzymanie jednego ucznia wynosi w ciągu 11 miesiecy. około 300 złr. W internacie otrzymuje każdy uczeń bezpłatnie mieszkanie i pościel. W przy szłym kursie znajdzie w szkole pomieszczenie 15 nezniów, z których kilku może pobierać z funduszów państwowych stypendya do wysokości 200 złr. Po bliższe szczegóły zgło-, sić się mogą interesowani do lwowskiej dyre-

kcyi dóbr państwowych.

• Bank rolniczy we Lwowie donosi mam: Pomimo zupelnego zastoju w handlu zbożowym, ceny pszenicy i żyta na termina jesience nie uległy dalszej zniżce, notują jednak więcej nominalnie. Ziarno gożu towe mniej poszukiwane. Płacą względnie do wysokości wypłacanych przy kupnie za-, liczek, loco stacya kolejowa, za pszenice na sierpień i wrzesień za 100 kilo 6—7 paritas Lwów 7-7.25, na deleze termina o 25 do 50 ct. niżej. Zyto płacą loco stacye kolejowe za 100 kilo na wrzesięń i paździer-nik 4.50-5., paritas Lwów 5-5.25, dalsze

termina stosunkowo mniej. Bank rolniczy utrzymuje na składzie i w magazynach awoich; owies, chmiel, tur-nipe, — przyjmuje zamówienia na maszy-ny rolnicze, jak niemniej do kiewu jesien-nego na oryginalna pazenicę banatkę i fran-kenateiniaka, żyto montańskie, saskie (krzyca) i krajowe.

* Cony sbota u nas ulegly niesnacsnej

Dentesieste p. H. Kolne w Racesowie: W pi-date 10. h. m. piecene za 100 kige, meste 65 al-kope jul 1 ale. T powieje kieliest upatije w seinket bals net 1 geografie kieliest upatije w seinket bals net 1 geografie kieliest upatije.

Korespondencya Rodakcyl

PT. herespendenten X. 1 1 - Die beste bisjen Frank E. w B. Ofestier, nat. in ainsatz fact one C. a have appear trutcherwiges undete

Picq B O C H S T I M A w Krakowie, Ulica sw. Gertraty

NAGRUBK

s nafirwalatego piastowes warmer i granite,

Tykonand w rotnigen Chacel, forrigeny of 20 str. val. austra Przyjnuje się również zambejenia według nadesta-nych ryanków na roboty architektoniczne z piaskowca lub wapieńca własnych tomów i na posadzki różno-barwne, marmurowe lub mozalkowe ogniotrwate.

Cony znacznie zniżone.

diskiel v roki 1882. annengia pananana ka

i brode tworkaca esencya, na podsta-wie naukowej ; rozlicznym skutkom o-pierający się środek przeciw wypadaniu włosów, łysinie, tworzeniu łupieży ł siwieniu włosów. Jedyny, rzeczywiście skutek ode dniający, tworzący

SIMEO

brode i wzmacniający

Enu de Hébé, wschodbi środek, zam od. 1999; wschodni rodek, upiększiejcy cerę twary, spra-win naturalną delikatosć, piadość i piękność ciała, usuwa piegi, plamy watrobiane itp. Cena 85 ct. Zarjachta woda z salicytowym kwa-sem, do piaknini ust, jest nie-zbędnie potrzebną do utzymania.

ibednie potrzebną do utrzymania, ż szekowania pięknych zpbów, jakoteż do pielegnowania satu-znych: Użmierza także bol ty-bów i zapobiega cuchniecu z ust. Cena finszki 60 ct. tosnetikum, olejek wzmacniający, włosy, delikatny i nieoceniony, czyti włosy układne i kręcze. Flaszka 150 złr. na peśbę 1 złr. lowąct ta Berall de Gralich, naj-przedniejsze perfuny, do chustek od. poza. Z. powoda wwei eleod nosa. Z powodu swej cle-ganckości może służyć także jako

gatekold mote stuye inkie jake gatekiyeniy pedapaidik. Cemi 150-zir 181 c. Grofickii Fivra Poudre da Miz-lowy w daten, ililowo-biafy, w nocy. Najdoskonalazy środek da

atowy w casen, minowo-apast, w necy. Injadorskonialny stocketsily putrowania, jaki dotyd isniggieg middje twarzy' w okampalenia. Idaiden histódie (dadkode kdeli-lakatiode litrzyma się dockonike) nie do posanania. Ceda ciegan-ckiego pistoka-50 ct. migratoka przewo-Flora pistanytka, najdeska siękanytka, najdeska siękanytka najdeska siękanytka siękanytk

ożywinjącego przy-miotu używano także miotu uzywa... "Roborantium" z naj------kiem p "Roborastum" z naj-lenszym, akutkiem sw słabości panięciowej i bółu głowy. Cena oryginalnej flaszki 1 złr. 50 cent., na probe posyla się fla-szkę za 1/zdr.

probe poryle sie flaprobe poryle sie flaflera-Hair-Milko, micko
wikay odmindzające, nie jest tadan farbą włosów, lecz posiada
grawie cudowny przymiot, nadane siwym włosów, lecz posiada
grawie cudowny przymiot, nadane siwym włosów, leca posiada
grawie cudowny przymiot, nadane siwym włosow pierowny
modoczony poleczony dataca
ne torzonki włosów, i dają ingprzychaj żywność, oddale flanie i krosty i daję włosow pięniej i krosty i daję włosow pomokenie od pięce pięce często przymyse wzgonie, stowow jestodaje, zaponied przymyse wzgonie, stowowe pomoście i pięce pięce pięce często przymyse wzgonie, stowowem użyodnie stowo pięce pię

to grant and profession of the long of the

Jag Grolicas wa Bernie

The state of the s

nie w J. Schottre | Spoffel; we

deré Smieré! Smieré!

istud ensoi wazystkim szczurom i myszom

Romer of the state of the state

19720WNa pore kuracyjna 1885. poleca rzeczywiście dobrą

rosyjska

Izydor Wohl

właściciel jedynego wyłącznego haudłu herbaty 15 lat istniejscego we Lwowie, Sykstuska d.

Swieże tegoroczne WODY MINERALNE

po najtańszych cemach główny skład wód szczawni-

ckich 181 10-20

J. Schaitter i Spółka W RZESZOWIE:

poszukuje do praktyki zaraz Drukarnia J. A. Pelara (H. Czerny) w Rzeszowie.

00000000

DROGUERYA

J. B. ZACHARSKIEGO

W RZESZOWIE 8-15

poleca świeże tegoroczne

WODY MINERALNE

i środki dezinfekcyjne

po najtańszych cenach.

10000 P 00000

Medal zastugi na Wystawie rola. w Przemyślu.

Najsilniejsze i majtańsze kapiele żelaziste!

Trajsimiejsze i bejtansze kapiele zelaziste!

Zerreceny uwagę śzewowej febliczności na Zakład zdrojowo-kapielowy.

Wyżowy Kajatalejsze-szczewy aktólowo-done se zenezaj prymieszką donewegtany kelaza i brome, działają zbawiennie we wszystkich, nieżytech, chronczdych zapateniarh, zbozsoniach wątroby i fledziony, zofzaja, w cherobach niewieścich, szczegolnie zaś w niedokrowności, błodnicy itd. — Powagi lekarskie
poświadczyty, że zdroj 2800002400, jako zdrój żejazisty, ma przysztość pred
żobą, a tego wagiedu, ke inne części akładowe jego zapobiegyj astwardzeniom,
juko wyklemu objawowi przy styciu inaych wód żelezistych. — Zdrój 38.0007,
w zapolności czyni płyteczna, wodę adfareta lu Doberszhruma. — Riemyskata wód
niasych w trzeszówiej z jp. i jischnitra i Sp. Jakkowicza, Bismenberga i Stieglitki. — Bieszkanh bartot traje (17 str. za pokój miesięcznie), kuchnia deborow,
zdopun i dpipannio tania. — Otwarcie 15. maję, honiec 30. września. — Lekaraw mejseu i nyteka domowa. — Park, Beitauracya i Hotel. — Wody remydai wyjekniek, dużela wyjeśnich udziela

Zarząd Zakładu kapielowego w Wysowy 19674 190 gurus wisymber Z milete : poczta lifeje ruskie.

Grand Control of the IE TONI

50% Taniej 🥫

oki zapas starczy WW MAGAZYNIE

J. FESSLA W RZESZOWIE.

Wysprzedzi wysortowanych kapeleszy męskiek, filoswych, różnego rodzaju, w najlepszych getankach o 50%, alkej cen labrycznych. 206 1-6

Dia Gospodarstw Wieistich!

Nakładem Księgorni LA PRIARA (H. CIERNY) V REESTOVIE wyszły i są do nabycia

jedyne w swoim rodzaju

W. CYBULSKIEGO Rejestra Ekonomiczne

wydanie 8-me poprawie, no pię-knym papierze, w trwałej oprawie. Cena 2 zir. 50 cmt.

G

09

2h.

4

tomow

Zarzad Zakl

J. Bobreckiego Rejestra Lasowe wyd. 3-cie poprawne, w eprawie. Cena 1 złr. 20 cnt.

Cena I str. 20 cm.
W tejie Hsiegstrif są do nabycia: Dziensiki robociany więkase i mniejsze. — Dziennik pieniężny przychodu i rozchodu: — Raporta tygodniow. — Raporta dzienne. — Raporta lazowe. — Baporta czynności gospodnarczej. — Azymarycze. — Ewitaryusze. — Dziennik wydaw obroków. — Księżeczki. dla czabada folwarcznej — Księżeczki. dla czabada folwarcznej — Księżeczki. Graniki dzienie wydaw obroków. — Księżeczki. Jeże jeże probostkie. I wszejeże – Spie robostkie. I wszejeże – Spie robostkie. ne druki gospodarskie. miki na žądanie gratią i france.

Oliwe Maszynowa ry kapielo żelazis

lokomobil, młocarń recznych TARTAKÓW.

mlynów parowych i wodnych, w ogóle do każdego innego mzytku w gospodarstwie.

Smarowidlo do osi Twony zelaznych and ab

000000000000

k kurtownie, jakoteż i częciero, poleca po najtańszych emch' is a

SKLAD FABRYCZNY belalitava niceler shemikali

galacomycle) artification has variety (a. 2 dek materyside

ibier a Hang

Najdoskonal ezy i swieży

wapno hydrauliczne kufstęleskie, również świeżo palony mielony gips alabastrowy i szty katorski po cenach fabrycznych z doliczeniem kosztów przewsze poleca handel

, J. Schaittra i Spółki w Rzeszowie.

Man zaszczyt zawiedamie Sana. Pabliczocód, iż po dtúżecej prabtyce zawodowej w kraju i za granicą, celediiłom się w Kzeszowie i otworzycem za nowem mieście w domu Wyg Malcora konceryonowaną

powozową i lakierniczą

i przyjmować będę tak roboty nowe, jakoteż wszelkie reparacye. Polynicowa object as trocky now particles we have been considered to be co

tomów

4

Zir.

60

Najtańsze Wydanie

KSIEGARNIA

J. A. Pelara (H. Czerny) w Rzeszowie

przyjmuje prenumerate na

Dzieła A. Mickiewicza.

Rajinaze zo wszystkich dotychczasowych wydanie sterestypowe, utożone w chrokologicznym porządku przez prof. dra A. Małeckiego.

Tom L. I II. Juž wyszedł, tom III. w Ilpcu, tum IV.

we shorpsite.

Cona A bandow shunzarrowskych 4 zhr. 60 cmt. w oprawie w płóżne 6 złr. w płóżne marze, tab czarwinie, ze złotjeśt sycietaki 6 złr. 60 cmt. przesytka pocztowa 9 36

Odif wiebej w prowyka pocztowa 9 36

Należytość, można niszczek w połowie 2 zdr. 30 cmt.
przy odbiorze toma 1 ll., szaję grzy odbiorze toma 11. i dayż

otrzeg gespandachowa w

Dzieł Adama Mickiewicza

Empired prey AWORK PARBRYKA PAROWIA control of the cres

CYKORYL I SUR**I** CATOW KAWY ANTONIEGO CZMANITA

AN DEXION

wyrobia z materyalu surowego krajewyo
wszelkich innych pronyadznych i nerw
kowo Stra. rubiczność, misty kieli wyrebie z mriteryalu survensa krajenne sancji plantacyt, o wiele ikiestnyc od waselich innych survensa krajenne sancji plantacyt, o wiele ikiestnyc od waselich innych survensa krajenne i disco intibati iyikoya ji polity survensa krajenne sanch se za sanch survensa no histoj kriter, amak ingredita nigologista discolori, wymingisjech america (Malica) proposita nigologista proposita nigologista proposita nigologista nigologist

Aniani Rozmanik, M

. . . .

. Flory att Land a Control double

rited rixten

#5252525252**5**

A. PISTOL

autoryzowany geometra cywilny, przeniósł bióre swoje do domu Wgo Plapingera 203 w rynku głównym. 1-2 DP52525252525**2**

Mase do gaszenia

Sognia S

z c. k. wyłącznie uprzywilej. Fabryki masy do gaszenia pożarów Józefa Bauera we Wiedniu, polecają 204 1 ?

HUBNER I HANKE WE LWOWIE.

lžej pridpisana ma zaszczyt do-nické Szan. Publiczności, iż podkimoje się każdą osobę nauczyć w czasio . jak najkróśczym krój 138-jak najkróśczym krój 138-Skiego na sposób francuski, we metrowego, po cenie za caty kura-metrowego, po cenie za caty kura-kur szyola 10 złr. za król wyaz-z sauką szyola 15 złr. frzyjneje do-szycia spknie damakie podłag zejno-wszych żurnali, oprócz tego uzą-dza dla "słodych nama wesych iumeli, oprócz, tego uras-dz dla, adodych, panienek lekcyc "biorowe, kroju i szycia za, opłata 1. zdr., mjęsierznie od opehy. Na-żadenie odzielnie mogę lękcy w za-kładach, annkowych, "Swiadectwo "nijepste, okasnie, na, zdanie. Z "dzzanowaniem.; "201. 2-3

Matylda Piller's Beckeröw w doming Wichuk Wr 13, haptield.

Dra Poppa woda anatorynowa do

responione deigeta koi na Wielen Pan Br.1. 6. Popp, c. k. nadw destyste w Wiednin, L. Bognergase N -Frazis dhojie lata cerpislem: vol ochoierutangoh jamash aphymic gosognio wtangeh katnenh sejden i, story dethad missi same belen sejdens. Odl sej Padabisi zenetjariden sudar disidispieco combinej zenetjariden sudar disidispieco combinej zenetjariden sejden sejden setaly stol deler maj zenednej, ca saply maty sej at do obecnejo storjego sudar lati selvani, i pdabismi. oZi przyjestwością ow onaj Szenowny Pen vProdug przyjądy przysiłej tyranymowyspiego socienal

pog dovskiemen k. emeryt un Ren sing pod Miedniem. w Rzeszowie: J. Schaiter i S. Karpińskie, aut. W. Kalinow J. R., Zacherski, hendel gelent wiczeń, w. Rieżowej; Kamienal